

TRIBUNA POPORULUI

REDACȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr 8ABONAMENTUL
Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe $\frac{1}{2}$ an 10 cor.; pe $\frac{1}{4}$ de an 5 cor.; pe 1 luna 2 cor.
V-rii de Duminecă pe an
— 4 coroane.
Pentru România și
țărănatate pe an:
40 franci.

Manuscrise nu se napoliază

INSERTIUNILE:
do un șir garmon: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicație.Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt să se plătească
mai multe în Arad.Serioși nefrancate nu se
primesc.

Maiestri și Epigoni.

(R.) În numărul nostru de eră am arătat cum ministrul Wlassics, vorbind în parlament, a ținut să declară că el nu împărtășește principiul, privitor la limbă, pe care s'a sprinținit întâiul rege ungur când a întemeiat actualul stat ungur poliglot.

Epigonul Wlassics vrea dar să coreagă ce Stul Stefan a făcut cu înțelepciunea lui mare, înțelepciune în virtutea căreia Ungurii selbatici, stăpân peste o țară în neorinduală, au intrat în șirul statelor și popoarelor europene.

Dacă n'ar fi trist, ar trebui să ridem de pretenția lui Wlassics.

Vorba e însă, că ministrul de culte actual nu stă isolat cu părerile lui, ci se găsește încă mulți epigoni cari au îndrăzneala să cărtească împotriva maiestrilor.

Astfel, în aceiași zi, când Wlassics a vorbit în Dieta, organul fostului său șef, „Magyar Szó“, seria și el într'un articol de fond următoarele:

„Széll Kálmán se numește într'una urmaș nemijlocit al politicii lui Deák Ferencz. El bine, noi socotim că e o greșală dacă în chestie de politică națională cine-va se conduce de principiile lui Deák Ferencz.

„Dimpotrivă: politica șoviniștilor maghiari trebuie să rupă cu tradițiile lui Deák Ferencz. Pentru că Deák s'a înșelat în politică națională, în lipsa de experiente. Nu știa, că pe cale pacifică nu se poate ajunge la înțelegere cu naționalitățile, fară a se jertfi intereselor maghiare. Zadarnic a făcut la 1868 legea naționalităților, zadarnic a dat carte albă Croaților; prin aceasta li-a mărit numai pretensiunile, să că acum abea vom fi în stare să le satisfacem. Azi, vezând desilusile pe urma politicii lui Deák, nu mai e permis să ne înșelăm earăsi și nu mai e permis să cădem în greșelile spiritului de pace și toleranță“.

Negreșit, că nu ne vine în minte să polemismăm cu organul arhîșovinist și să ne apucăm să combatem aceste idei scritte ale lui Bánffy, despre care însăși Ungurii spuneau că are mintea unui „országos hajdu káplár“, și a cărui guvernare de patru ani nici nu s'a ilustrat de căt printre serie nesfîrșită de fățârnicii, calumnii și scorînuri ridicolă, menite să exalteze încă pe șoviniști împotriva naționalităților. Însuși Ungurii știau azi, că marea opera națională a lui Bánffy, secția naționalităților, n'a fost decât o șarlatanie, o tragere pe sfârșă a opiniei publice, pentru seducerea căreia agenții lui Jeszensky, plătiți bine, inventau aproape zilnic căte un complot românesc ori slovacesc.

Trebue să facem însă apropierea necesară între șovinișmul lui Wlassics și între al fostului său șef, de care sufletește, să se vede, nu s'a despărțit nică după ce s'a angajat să colaboreze cu Széll, urmașul nemijlocit al politicii lui Deák.

Diferența între ei este numai că Wlassics vrea să-l corecteze pe Stul Stefan, iar Bánffy s'a apucat să-l dea gata pe — Deák.

Bánffy, selbaticul care a făcut alegeri versend sânge ca în răsboiu civil, mobilisând trei corpuși de armată și geandarmeria toată, — corigând pe Deák?! Dar aci nu poate fi vorba nici măcar de un epigon și maiestru, ci un becincic îndrăsnet are nerușinarea să se apropie și să se compare cu un mare bărbat de stat, așa zicând cu *al treilea întemeietor* al statului ungur, căci după Mohacs, Ungurii n'au avut o situație mai grea ca cea isvorită din înfrângerea lor la Siria (Világos), situație din care nu mai mintea ageră și spiritul împăciuitor al lui Deák i-a scăpat.

Când Bánffy spune deci că e rea politica marilor bărbat de stat Deák, este că și când un zidar ordinar s'ar apuca să modifice o statuie cioplita în marmură de un maiestru!

Iucu ridicol, care are însă o parte tristă. Se găsește anume chiar la conducerea terii eroi destul de triste pentru a se face apostoli unor asemenea idei stupide. Ear Ungurii în majoritate covîrșitoare, se iau după asemenea eroi, ear nu ascultă vocile — adevărat că foarte rare — celor cari ca Moesdry de pildă, ca Tisza Istrán și Szivák, recunosc că *legea dela 1868* nu s'a executat sincer nici odată, că de naționalități Ungurii trebuie să tînă seamă, că numai o înțelegere sinceră între guvernanți și majoritatea cetățenilor (naționalitățile nemulțumite) poate garanta dezvoltarea și întărirea statului ungur!

Ear că va fi în Ungaria această rătăcire, în care epigonii politicii să batjocorească opera maiestrilor, nimănii nu poate prevede.

Zilele trecute s'a referat și s'a adus sentință la Curie asupra procesului de despărțire ierarhică dintre Români din Timișoara Fabric și dintre Sârbii d'acolo.

Grătie portărilor de grige a fostului episcop Mețianu, care a lăsat să treacă la mijloc zeci de ani, pînă să se poată invoca aproape și prescriptia; grătie inteligenții advocatului Babeș din Budapesta și a tatălui său V. Babeș, care a forțat procesul în loc de a cădea la învoială cu Sârbii, Români ear s'au ales ca un mare proces percut. Avea de peste 120 000 fl rămâne totuști Sârbilor ear mitropolitul Mețianu, care tocmai peste 30 ani s'a trezit să facă proces, va trebui să plătească și 8000 Cor. cheltuieli de procese, bani pe cari desigur va căuta să-i ia însă din fondul de despărțire, iucu în contra cărora protestăm chiar de pe acum.

Vom reveni.

Tisza Kálmán bate la ușa șoviniștilor. În numărul dela 10 Maiu al ziarului „Egyetérés“ publică adeca o scrisoare în care dă a se înțelege că da, va vota în contra proiectului de lege privitor la incompatibilitate și să-ănd aceasta, va și să tragă consecvențe, adeca să iasă din partid. Se înțelege, dacă Széll face chestie de partid din votarea proiectului și dacă nu va primi propunerile

ce Tisza va prezenta pentru a mai domoli dispozițiunile ce i se par aspre în proiect.

Că acțiunea lui Tisza cu ce ochi este privită de guvernamentalul lui Széll, se poate judeca și din următoarele rînduri ale ziarului „Pesti Napló“, numărul dela 10 Maiu:

„Misearea aceasta — în contra revizunei legii de incompatibilitate — n'are caracter grav; ea nu este altceva decât ultima licărire a unui opaț care se sfinge“.

Bielul Tisza!

Ziar antișovinist în limba maghiară, Siebz. D. Tagblat aduce următoarea știre: „Sub titlul „Testvérilstég“ va apărea la 1 iunie în Alsó Kubin (comitatul Arva) un ziar săptămânal, în limba maghiară, care va reprezenta interesele naționalităților nemaghiare din patrie. Apelul la sprințul publicului e motivat în modul următor: Nemaghiarii formează mai mult de jumătate din populația Ungariei. În loc de a li se asigura însă avantajile cuvenite, „streberii“ șoviniști mereu îi acușă, la cea mai modestă intonare a naționalităților, de vrăjmașii ai statului, ca și când dinșii n'ar servi patria ca și Maghiarii, cu săngele și banul lor. Care să fie cauza? Nemaghiarii nu au un punct comun de centralizare, un organ comun, care să păsească hotărît contra atacurilor șoviniste și să stabilească adevărul hotărît. Prin faptul că planul ziar ar apăra în limba maghiară, se urmăreste mai ales că Maghiarii să poată fi luminați din istorie direct, nefalsificate asupra dreptății și intențiunilor naționalităților, de cari să se poată convinge direct, fără intervertiri a înțelesului expunerilor“.

Dela sinodul archidiocesan.

— Crâmpete și spicuri! —

— 8 Maiu n.

I.

S'au risipit domnilii deputați pe la căminele lor. „Re bene gesta“ și cu inimi liniștite. Fie-le de bine strădania, bogdaproste pentru împărat.

Așa-dar' pentru un an de zile, earăsi și măntujiș suntem bisericește de toate grijele și nevoie.

S'au împărtășit domnilii deputați, dar au lăsat urme și icoane gravate în mintea noastră, pe care pagubă e să nu le cunoști și dumniata, iubite ceteritor.

In gazetele noastre am cedit rapoarte cam săracioase despre sinodul nostru. Unele lucruri au fost omise cu desăvârsire. Ea'deci normă și jînta șirelor de față; ea'tă pricina întăzierii lor.

Incerca-vom deci a suplini ceea-ce a rămas în pesna domnilor raportorii dela unele gazete. Apoi, pe lângă lucrurile aşa zise meritoriale, spicu-vom mai ales înoave și nostimade, florilele de Maiu și de Aprilie, și le vom lega în mănușchi. Să nu ni-se bea vina însă, dacă în curună rătăci-se-va și căte-o buruiană, ori poate chiar căte-un ghimp.

Ne aflăm în seminarul lui Șaguna. Adeca, ierte-mi se vorba, în al reșposatului Miron. Edificiu mare și chipos. Ca o casă sărmă. E căpocit ca un fel de suplement la zidurile vechi. Si e căptușit, cu multe zecă de mil, într-o groapă ingenios de potrivită pentru a fi mormântul zecilor de mil și mai ales al nađeilor lor ce de mult se puneau într'un seminar falnic. Cine mai contestă înțelenciună hotărîril de a se înghieba această sandramă? Suntem cu ea și fără ea și zecile de mil bunicele ar fi fost ele de altă soartă.

Ei, dar' aceasta poate nu se ține de obiect.

10 ore dimineață. Sinodalnicit nostri sunt așezăți la locurile lor. În sală liniste deplină. Poți număra chiar resuful lui neica Henteșcu, care într'un jet de pe galerie bogosenește și moșie în thără. Publicul ascultător, în parte covîrșitoare elevi seminariați, stă la cuvenita depărtare. Si numai părintii Ghibu și Mihu au voia a se închiriai mai pe la spatele infailibililor.

Să ne ascuțim și noi urechile, să ne bolovim ochii, să ascultăm.

De vreme ce este obiceiul de a nu te imbuzi în casa omului, până nu știu cu cine ai de a face, cuvine-se poate aci să ne facem și noi, înainte de toate, temenele. Cuvinse să improvismă fotografia fetelor mai însemnată. Mă rog, să facem cunoștință domnilor. Să-i smotrim nișă. Cu pace și cu dragoste.

Să nu mi-se iee în nume de rău, dacă la locul dintâi silit sănătatea remarcă absența academiciei sale Ion dela Buceci. Lipsește deci „dispoziția“ sinodului. Regretele noastre. E aci însă fratele său, Iosif, cel cu același chip și tupeu, care, cu barba cu tot, face și el căt fratele Baceci. Apoi aci e și celalăt Gambutz, preacuviosul Ilarion. Săde colo în colțul salei, aproape de presidiu, cu gravitatea cuvenită și cu comănacul.

Acum ajungem la „archieria“ sa, să mergem pe rînd. La masa biouroului eu remarc două fețe cunoscute. De adreapta, smerit și măruntul său și slomuște în protocoale părintele Voizan. Se găndește la vremurile apuse... Vis-à-vis ni-se prezintă fața radicosă a celul mai proaspăt călugăr arhiechiecas, a cuviosului Ilie Cristea. Dinsul posează tordeasuna pe cel mai pri-corsit, cel mai înțelept, cel mai insolent om din lume. Suride vecinic. Să suridem și noi... Doi pași către părete ne împedescă de o altă somitătate bisericăescă. E marele îspravnic Ivan. Schimbă mereu la fețe ciosmolite. Pentru că vezi mata și sfintă sa are sfânta convingere, că tot ce se face în biserică, într'o linsul se face, și nimic fără de dinsul nu se face. Pentru că, vedeti mă rog, pravoslavnicul Ivan și Ilie Cristea sunt azi oameni agrăiți ai mitropolitului Mețianu.

O mică parantesă se impune aci. În ea trebuie să închid „fatala“ înțemplată, care i-a adunat într'un cărd aproape de eminențile lor, pe cucernicii: Ilarion, Ilie și Ivan (Busebie încă nu e departe)...

Pentru a nu strica rîndul, amintesc aci între călugări și pe Dr. Mihu. Se face săd treaba asta; dar' s'a amestecat și din-sul între ei — însă numai cu sănătul.

Acum o privire peste drum. Ni-se î Beste în ochi figura strănică a vecinii sarcasticul Partenie Cosma. El este Long-Tomul nostru. Gros și virtos și moros. Încurjurat de garda mamelucilor săi, așe aerul unul satrap, care vrea să supue sub picioarele sale chiar și pe Vichi Tordăzianu. Domnia sa are privilegiul a vorbi când îi place și când îl doare. De altfel susține se a fi magazin de știință organizatoare bisericăescă. Vom avea norocire a mai grăi cu dinsul în cele-ce urmăză. Acum anticipăm numai, că aripile lungi, de astă-dată încătu retezate au esit de pe arena de luptă. Obușurile cu care obiceiul noștei a isbi n'au putut strivă pămîntul tocmai „vermuleții“, cari mai mult îi zădăresc.

Megies de dinsul se ascunde nemesul nostru I. A. de Preda. Cea mai hazlie figură din Sinod. Cu al său glas cobitor, vorbește „foarte tare“ cu aplomb. Conservativ dela roată, are năravul a nu fi multumit nici odată cu priviri și alcătuiri moderne. Nu odată îl vezi pledând cu mâni, cu ochi-ali împotriva unei dispoziții, primejdioase sănăcioase, neopportune, nepracticabile, nedrepte, nepotrivite, nedemne... Dar credem că e destul eu recomandări. Mai la vale vom face cunoștință... acelor personajii cu greutate.

Am puté căleitori mai departe. Ar trebui să facem clasări și împărțeli. Deși în-

toemire sistematică de bătăie nu putem face. Domnii deputați sunt semenăți în neorinuială poetică și drăgoioasă. Fie-care cu iubirea deaproapelui în sin, nu mai poate fi vorba aci de prieten ori dușman, ci numai de caușă. (Deși poate acestel aserționul se vor impotrivi cele ce vor urma mai la vale). Cucernicile lor, protopopit, totuști trupesi și vrăoști și gravi, sunt asternuți printre lumană ca niște coscoge trupini de stejar într-o pădure de ciresă.

Ar trebui poate să vă fotografeze par tidele de luptă. Firește, aci numai de fracțiunile Cosma și mitropolitul Metia nu poate fi vorba. Si de fapt, tabără d-lui Cosma s-a dovedit a fi destul de cristalizată și dreseată. In cursul desbaterilor, când generalul trăgă de eoșuri, gloata juca pe seleție. Nu era foșă oamenii mitropolitului. Aceștia sovise încă grozav. Unul balanzează în dileme teribile. Si însuș I. P. S. Sa n'are inima a căi din rezerve.

Opoziția pronunțată a fost hărăzită aproape numai în cîrca d-lui Tordășan. În tieg opoziția față de cuvântul comunist. Si d-l Tordășan s-a dovedit a fi Briareus la înaltine.

Vor aprehenda poate unul, de ce nu fac pomenire și de alt soiu de partide. Spre譬ă de clica Voină, Vlaicu, Bologa, etc. Sau de cărăsia lui Tulie Rosescu Olariu, Băpici Băiu, Geni Mețian, etc. Nu o fac, pentru că ei au privilegiul a fi la înălțimii în falibila. Totuști nu voiu sevrăgi indiscreție spuneau, că sindicalicia sa d-l Olariu, în tot cursul sinodului și în toată săptămâna sa trăda pe omul ce se sebuciumă mult pentru trebură. In toții discuțiile, nu odată îl vedeați ridicându-se în picioare cu hările în mână și cu vorba în gură, privind în laturi și făcând fețe îngrijite și crunte, apoi așezându-se earăși frumusel și incetinând pe sechunel. Se vedea că colo luptă lăuntrică și nouă ce își pușește în drumul graiului. Ca să fi cronica credincios, vă spun, că nu mai la obiectul cu fondul de persiuni, dumneasa de 9 ori „acu cădea jos, acu se ridică sus”...

Zice lumea, că nivelul discuțiilor în adunările noastre nu e la înălțime; dimpotrivă, e că se poate de inferior. Subscriem din nou această vorbă. Fapt e, că discuții pe procepscală, de care să ai folos și care să te zidească, auzim și nu prea. De forme parlamentare, firește, mai că nici vorbi nu pot. Si tot așa nici de orator. Nici nu sunt prilegiuri, unde să facă oamenii școală și deprinderi în dăstea.

Dl Barcianu vorbește foarte inteleptă, dar n'are pretenția a fi orator. Domnii Simonescu și Mihu sunt oameni cu chibzuială și cu temeiul, și referață lămpede și frumos, dar nu vorbesc. Domnul Cosma se pricpește în toate; vorbește poate prea mult; dar în expunere și greioiu și nu e clar. Bogoslovul dela Consistor tacăcerea peșteful. (Firește, nu vorbesc aci de d-ni Tordășan și Peda). Dl Ivan, ce-i drept, se mai opintăște – și e silit. Dar e grozav de năcăjios sfintia sa.

Apoi domnii protopopi – afară de d-l Damian și înca unu-doi – urmează pilda mai marilor lor. Poate vă un interes special să-i sătinească din pirotecnică.

Dar nu vreau să imput nimănui slabiciunii în ale oratoarei; pentru că aceasta nu e de imputat și nu e lucru de căpetenie. Chiar nici dispoziție de a asculta vorbirile avută nu e în sinod. Oamenii se grăbesc grozav, și în neastămpărul lor, vorbirile temeinice expuse îl obosește. Încheierea discuțiilor resună adesea la locurile cele mai interesante.

Ceai-ecă însă trebuie să supere pe om și săptul, că oamenii sunt grozav de străin și puțin inițiați în treburi. Stăngăcia și ignoranța își arată colții în tot momentul. Te minunezi, pe ce poteca înălcită alunecă adesea unu, rănuă izbutescă a ajunge la căi drepte și la adevărurile cele mai simple.

Mai multă aprofundare și temeinicie, domnilor deputați; mai multă competență și desigurăre în afaceri, mai puțină nepăsare și superficialitate, și veți îsprăvi mai mult, în trei zile, decât imblăști acum într-o săptămână.

Firește, usoara înțelegere a lucrurilor atîrnă mult și dela însușirea referentului. Sesiunea actuală a fost cuprinsă „aproape întregă de comisia organizătoare. Si d-l Cosma n'a binevoit a fi destul de lămpede și explicit la spusă și la logică. Referadă frumoasă n'am auzit numai din gura domnilor Dr. Mihu și Simonescu.

Las că, precum se vede, nici Consistorul n'a avut vreme să împlinească congresul sinodal, care orînduște ca toate raporturile, ce se prezentează sinodului, să fie publicate prealabil în foaie, și să fie trimise acasă la deputați. Ca să nu umblă-

pe dibuite, și să cheltuijm vreamea și banii de geaba.

Sinodul a tractat chestiile de mare importanță. In cele următoare vom spune că ceva din desbaterile sinodale. Repetăm, că ne vom restringe numai la crâmpeie, și la ceea-ce n'am cunoscut în alte gazete.

Din străinătate.

Bulgaria recunoștește! La 7 Maiu s'a pus în Sofia peatru fundamentalul a monumentului „țarului liberator“ al Bulgariei de sub jugul turcesc, Alexandru II, de însuș principale Ferdinand. La serbare din corpul diplomatic a luat parte consulul rusesc. S-ară a fost retragere cu torte. Prințipele a ținut din balconul palatului o locețușe poporului, spunând, între altele, că astăzi o deasă ceață acoperă tot ce e bulgar dar e convins, că cuminția bulgărească și răbdarea vor duce la biruință, și Bulgarii vor fi cel mai distins și cel mai de frunte element din Peninsula-Balcanică.

Cortegiul a făcut ovăzul la consulatul rusesc. Consulul Bachmeister a mulțumit, asigurând că legătura ruso-bulgară nimic nu va fi în stare să o slăbească.

In ziua precedentă serbări, studenții bulgari făcuse demonstrație ostilită la consulatul rusesc, strigând: Trăiască Tolstoi! Jos cu autocratul! – S-au mai făcut demonstrații simpatice banditului Sarafoff din Iași.

Ea nouă președinte al comitetului macedonean va pleca încurând prin lume, și va ține prelegeri în capitalele europene, pentru a „lumina“ opinia publică europeană asupra mișcării macedo-bulgare, pentru a cucerii simpatii Sarafoff-ului.

Din toată această învălmășeală de lăuntruri, zăpăci și porori curente, se vede că de colo „cuminția bulgărească“ – vorba prințipele Ferdinand, și se vede ce marfa e „cel mai distins și cel mai de frunte element din Peninsula-Balcanică“ – vorba prințipele bulgărește!

Răspuns d-lui P. Rotariu în cauza institutului „Temisorean“.

Timișoara, Aprilie 1901.

(Urmare și fine).

Dl P. Rotariu nu se poate nici de cum săpă contra săptului, că d-sa a fost personal interesat, ca să se vindă casa că se poate de scump, căci doară din prețul caselor o parte compete soției d-sale și nu poate nega, că d-sa a fost acela, care a determinat direcționarea să cumpere institutul casa aceasta; lumea cu drept cuvânt se întrebă: de ce a trebuit să cumpere institutul chiar atunci o casă când casa erăzilor M. Drehgici a ajuns la licitație, când institutul a putut fi până acum și fără casă proprie și de ce a trebuit să cumpere institutul chiar casa aceasta?

De sigur nu văză și creditul institutului nici rentabilitatea de 1–2% nu a fost motivul cumpărării, ci pur și simplu interesul personal al d-lui P. Rotariu, sprijinit de prietenul său intim d-l Dr. Traian Puticu.

Pe lângă procedura aceasta azi-mâne ne putem pomeni că institutul a mai cumpărat cu bani grei și alte case tot așa de rentabile – de ale altor membri din direcție.

Interesul personal al directorului executiv la prețul caselor și procedura d-lui Dr. Tr. Puticu la licitație constituie pe deplin, vedită intenție rea sau păcătoasă reclamată de d-l P. Rotariu, prin urmare propunerea mea a fost și din acest punct de vedere pe deplin motivată.

Toată atacarea a ajuns la culmea classicității când d-l P. Rotariu, ca președinte al adunării generale, a pus la vot propunerea d-lui V. Hamsea, ordonând asupra acesteia votare cu ridicarea mâinilor: observ, că comitetul parochial al bisericăi gr. or. din Mehala fiind de present suspins, nu a fost legal reprezentat în adunare, prin ur-

mare mâna afirmativului său reprezentant ridicătă ca vot pentru propunerea d-lui V. Hamsea nu se poate considera de vot valid nici chiar după teoriile d-lui P. Rotariu, astfel apoi numărul mâinilor ridicate scade de la 17 la 16, iar de față fiind legal numai 32 acționari, urmează, că nici propunerea d-lui V. Hamsea n'a intrunit mai mult ca 16 mâni față de alte 16, cari au su primit propunerea; trebuie deci d-l P. Rotariu să și voteze însuși încrederea acționarilor.

Nici legea, nici statutul noastră nu cunoște votarea cu mâna; conform statutelor votarea e numai de două feluri: secretă și nominală; cred, că nici d-l P. Rotariu nu va susține, că modul de votare înscenat de d-sa ar fi votare secretă, urmează dară, că numai nominal ar putea fi; s-ar recurge însă o mare fantă, dar și lipsa celor mai elementare cunoștințe autonomistice, ea votarea cu mâinile să se considere de votare nominală prescrisă – în §-ul 19 al statutelor, căci în casul acesta nu ar avea nici un sens dispoziția §-ului 14, prin care se provede, că numărul voturilor fie căruia acționar crește în proporție cu numărul acționilor sale; este deci evident, că d-l P. Rotariu a înscenat o votare, la care acționarii cu 10–20 s-au mai multe acțiuni și voturi a avut un vot ca și acționarii cu o acție, căci nici acționarii cel mai mare al institutului nu are mai multe mâni decât cel cu o acție și un vot.

Dl P. Rotariu a comis deci o ilegalitate fără seamă, a călcăt drepturile cele mai cardinale ale acționarilor, cari sunt stăpânii institutului, numai că să rămână d-sa stăpân pe institut.

In „Intimpinare“ se mai zice, că pe mine m'a „luat gura pe dinainte“ când am făcut propunerea; eu am dovedit, că d-l P. Rotariu și Dr. Tr. Puticu au făcut premeditat daună institutului având în vedere interesul personal al d-lui P. Rotariu, ear nu ai institutul; eugetă căre d-l P. Rotariu, că institutul acesta s-a fondat din atâția banii românești, ca o seamă de oameni săjnăi astăzi nu știu cum la putere să și facă după plac metehnele sale? Nu pe mine, ci pe d-sa l-a luat gura pe dinainte când a riscat această afirmație, căci eu în adunarea generală nu am fost altceva, decât interpretările fideli al unei majorități sănătoase și conștie de datoriațele sale față de aceia, cari prin seduceri și cu forță s-au pus stăpân pe averea altera.

Dl P. Rotariu și puțini săi „stalpi“ știabine, că punându-se la vot propunerea mea, aceea necondiționat era primită. Din acest motiv nu s-a știut a comite ilegalitatea de a ignora propunerea mea și a ordona votarea cu mâna asupra propunerel d-lui V. Hamsea; această procedură necualificabilă îndestul denotă fidel spiritul conducerii de azi dela institut. Dacă – precum zice d-l P. Rotariu – am făcut o copilărie prin propunerea mea cum s-ar putea mai potrivit caracterisa procedura d-sale, care numai legală și onestă nu e?

Afirmă d-sa, că nu a putut să mă înțeleagă precis: ce are să supună votări? Câte cuvinte, atâta neadverburi, căci doară chiar d-l P. Rotariu a fost acela, care m'a rugat să retrag propunerea; d-sa ar trebui să știe, că a afirmă neadverburi, e mai mult ca copilărie.

§-ul 19 al statutelor dispune, dacă 5 acționari cer în scris votare secretă, aceea trebuie ordonată; eu am cerut votarea secretă asupra propunerel mele și cererea a fost subseriată de 5 acționari; e adevărat că unul înainte de a prezenta acest act și-a revocat subseria, dar locul acestuia a fost provăzut cu alta, deci tot 5 subseri au rămas și votarea secretă trebuia ordonată. Dacă d-l P. Rotariu a stat de bine a șterge de pe act o subserie după ce eu i-am presentat deja actul eventual chiar la dorința celui subscris, de sigur nu eu portvină, că au rămas numai 4 subseri, ci

acestei subserieri actul putea fi provăzut cu alte zeci de subserieri; dar în sfîrșit, dacă actul acesta după părerea d-lui P. Rotariu nu a corespuns dispozițiunilor statutare, de ce a dispus d-sa în locul votării secrete cerute de mine și consorții moi votare nominală asupra propunerii mele?

Este un neadverb și acea afirmare, că proprietarii celor 2 (?) subserieri ștersă ar fi fost seduși spunându-li-se, că votarea secretă se cere pentru elegarea comitetului de supra-vechiare, căci doară acesta conform statutelor totdeauna cu votare secretă se alege. Aceasta fiecare acționar o știe și cei ce au subscris și așa imputarea cu „ședucerea“ prea schiopătează.

Se înșeala teribil d-l P. Rotariu când vrea să spereze, că eu căt „mâne“ mă voi convinge, că am devenit „victima curățării“ și speculant egoistic“ și că nu voi mai merge în „companie cu d-l C. Teaha, preotul gr. cath. din Liget, – „a căruia activitate obvina des în coloanele acestui ziar“. Se înșeala, căci eu nu am devenit victimă nimănui, ci am reprezentat părerea și voia generală a acționarilor săturați și disgustați de gospodăria actuală a direcției, ear în ceea-ce priveste „compania“ mea cu d-l C. Teaha, să se știe, că nu mă este de loc rușine a mă alia cu oameni curați la mâna contra unui sistem lipsit de cele mai elementare cunoștințe ale conștientiosității, că institutul nostru nu este confesional, ci numai românesc, înființat cu banii de al gr. orientalilor și gr. catolicilor, cum și clientela sa este deopotrivă gr. or. și gr. cath., că în cestui finanțări nu are să ne preocupe confesionalismul, ci interesele vitale ale instituției și ale clientele sale.

Nu făcând aluziuni și insinuări confesionale, ci cu rezultate finanțare positive și desinteresare să argumenteze și să capteze d-l P. Rotariu publicul.

Acțiile Alamașului gr. or român mi-sau pus mă la dispoziție pentru adunarea generală de către un bărbat din Timișoara, care în virtutea trecutului și prezentului său plin de rezultate rodnice pe toate terenurile vieții noastre sociale și care în urma puritanismului său se bucură de încrederea deplină a întregului public românesc.

Acest bărbat a primit acțiile dela Ven. Consistoriu din Arad, fără a le fi cerut și fără nici o invitație, chiar în urma încrederei de care se bucură din partea tuturor și d-l P. Rotariu totuști riscă afirmația, că P. S. Sa d-l Episcop al Aradului a fost sedus și numai prin falsificarea adevărului său scor acțiile dela Ven. Consistor.

Nici bărbatul, care a primit acțiile dela Ven. Consistor, nici eu, care am primit acțiile dela acest bărbat, nu am cerut acțiile nici dela Ven. Consistor, nici dela P. S. Sa d-l Episcop și că aceasta așa este, mă provoc la însuș P. S. Sa d-l Episcop Iosif Goldiș și la Ven. Consistor din Arad. Dl P. Rotariu fără a cunoaște starea lucrurilor vorbește de „săduceri“ și „falsificarea adevărului“ la adresa mea, când aceste cuvinte au să cadă în contul duse.

E posibil, ca P. S. Sa d-l Episcop să și fi exprimat ulterior părerea de rău asupra celor întemplate în adunarea generală, dar acum cunosc eu să afirm cu toată tăria convingeril, că P. S. Sa d-l Episcop fiind numai sedus și numai în urma falsificării adevărului a putut să-și exprime părerea de rău și să trimite „anume vorba“ aceasta d-lui P. Rotariu printre un organ al P. S. Sale, căci dacă P. S. Sa ar fi pe deplin informat despre starea adevărată a lucrurilor dela institut, ar fi imposibil să aprobase spiritual sistemul actual inaugurat la institut în anii din urmă.

Dl P. Rotariu se măngăie cu aceea, că pe viitor și alti domni acționari vor veni în persoană la adunarea generală și nu-și vor concrede plenipotențile lor pe ușor... „nu știu eu“.

La adunarea generală de acum — ca și de altă dată — mai mulți acționari, între cari și eu, au avut plenipotențe dela cei absenți, prin urmare noi toți aceștia suntem în ochii d-lui P. Rotariu niște „nu știu cine”; — îl mulțumim d-lui P. Rotariu pentru acest epitet și gratitudine, să nu uite însă că sa, că noi, acești „nu știu cine” suntem oameni, cări nu folosim institutul pentru treburoarele proprii, oameni, despre cari lumea știe cel puțin atâtă, că nu afirmăm neadevăruri chiar și în presă.

Noi toți acești „nu știu cine” încă am dorii ferbinte, că toți acționarii noștri să vină în persoană la adunarea generală căci în casul acăsta actuală gospodărie dela institut de mult s-ar fi repus la locul ei cuvenit.

Dacă plenipotențele date nouă le folosiam spre a aduce ovăzuri direcțiunii pentru cumpărarea casei și grandioasele (?) rezultate financiare ale conducătorilor de acum ai institutului, așa e, die P. Rotariu, că cei lalți acționari ar putea rămâne și mai departe tot acasă, că noi plenipotențiații lor nu am fi niște „nu știu cine”?

Când matadorii de acum ai direcțiunii au scos pe dl George Trăilă din direcțione, ear dl E. Ungurian în urma cestei apucături s'a văzut necesitat a părăsi postul său din direcțione și când posturile devinute vacante s'a umplut cu dl P. Rotariu și Dr. Tr. Puțici, plenipotențele au avut un rol decizor; toată lumea știe, cum și sub ce titlu s'a adunat atunci plenipotențele, căci cei ce au fost prin plenipotențe reprezentați, în partea mai mare au fost simpăamente seduși în privința scopului pentru care s'a pus la cale vînătoarea de plenipotențe și eurișos, că dl P. Rotariu n'a timbrat nici când pe acești vînători de plenipotențe de niște „nu știu cine”, — nu, căci ei erau „stăpîni” deale.

Dl P. Rotariu ne dă o eclatantă probă despre aceea, cum își cuprind poziunea sa în și față de institut și cum d-sa e de părere că institutul e al d-sale; anume face aluziuni de imputări Ven. Ordinariat gr. căh. din Lugoj, care ar fi consumat quasi cu ținuta dlui C. Teaha, de-si institutul nostru face în o măsură mică și pe Ven. Ordinariat „părăsă la puținul ce putem distribui”; cum adeca: sumele de binefacere le dă dl P. Rotariu din al său, sau institutul este proprietatea sa de poate vorbi în tonul acesta, sau bine-facerea aceasta e menită să contrabalanceze drepturile Vener. Ordinariat ca acționar al institutului și să aprobase ori-ce abus în schimb cu căteva coroane?

Propunerea mea nu a fost deci o „copilărie,” ci a fost efectul părerei generale, ceea-ce se vede și din faptul, că după ce săcusem deja propunerea, adunarea generală m'a ales cu o majoritate impunătoare membru în comitetul de supraveghiere, ear acesta de președinte al său, realegându-se toți ceilalți membri din comitet, afară de unul, care votase pentru propunerea dlui V. Hamsea.

Trebue să se știe, că nici unul dintre membrii direcțiunii nu a reagat așa mult contra propunerei mele ca dl P. Rotariu și Dr. Tr. Putici, din simplul motiv, că nu-mai d-lor s'a simțit atinsă prin aceea.

Dl P. Rotariu știe bine, că cu institutele noastre de bani trebuie să umbli că cu ou și defectele lor nu e permis să străbată în publicitate; din acest motiv apoi își permite a face ce voiește, căci, dacă cineva ar cutesa să arete cu degetul, aceste defecte și să ceară îndreptare, atunci d-sa că director poate striga: eata păcătosul, care dă în institut!

Eu însă cred, că e păcat mai mare a privi cu mâinile în sin decadentă unuia dintre fortăretele noastre financiare economice.

Am descris aici fidel cele întemplete în adunarea generală și ca motivare și mai departe la propunerea mea aș putea să mă provoc încă la multe casuri concrete, pe

cari însă aflu de bună să le retac aici în interesul institutului.

Eu mi-am făcut datorință și rămân cu constanță linistită, ear pentru viitor doresc, că toți acționarii să se intereseze de acest institut cu meniu atât de importantă pentru părțile bănătene, să-l ridice eară la nivoul pe care a stat odată, dar de pe care acum a alunecat.

Dr. Aurel Cosma, acționar.

Noutăți

Arad, 11 Maiu n.

Stiri militare. Comandanțul de divizie din Oradea-mare, generalul Carol Lovotto, a petrecut zilele acestea în Arad, unde a ținut inspecție asupra miliției din garnizoană.

Nou năceaz între patrioți. Nu trece spreapte nici o zi, în care nervii fini și șoviniștilor să nu fie sgădăriți de către-o nouă descoperire, care de care mai supărătoare, pe globul maghiar. Ază se trezesc cu o „tradare” de patrie, mâne cu un „atentat” la adresa șovinismului, peimâne cu un ghiold austriac, și așa mai facolo, încât nu mai știu nici el: cu ce surprindere se scoală și cu care se culcă.

De astă-dată eară-i rău. Ci-ea o fabrică maghiară de ghete, anume „Turul” din Timișoara care și-a înființat o filială și în Seghedin a fost prinsă în flagrant delict: că aduce marfă gata din orașul austriac Mölling. Până aci însă n-ar fi tocmai așa de groaznic rău. Dar păcatul e și — cum se bocesc ziarele patriotice, — „abusul fără păreche de scandalos, descovert fără veste la filiala din Seghedin”, că fabrică e subvenționată din partea statului! Va să zica, o nouă sulită în coasta șovinismului! căci șata-i doare totdeauna, mai mult decât ori ce grije de industria în digenă, de pildă.

De, aci toată presa „patriotică” a dat năvală asupra ministrului Hegediș, care „a vîndut țara — Austriacilor”. Se va face chiar interpelație în Dietă, și ministrul, teamă-ne este, va trebui să plece cu fabrică cu tot.

Adevărul e, că fabrică din vorbă, subvenționată de stat, s'a înființat și se subvenționează cu scopul: de a da de lucru meseriașilor din țară și de a folosi numai marfă indigenă. Uneltele jidovesci însă au tras dungă și peste această socoteală și de aici vine mișelia, că se contrabandează marfă străină.

Adevăr—din greșeala Ziarul „Alkotmány” raportează despre congregația din Lugoj, în care administrația șovinistă a fost viu combătută de d-nil Brediceanu și Dr. Petrovici, într-o notiță intitulată: „Plângerile naționalităților din Ardeal”. E vorba de „partes adnexae” ale marei principat al Ardealului! — „Rich'ig!” ar zice un confrate german.

Tot e bine când nu se uită cu totul tradiția istorică. Onoare lui „Alkotmány”!

Societatea de lectură „Petru Maior” invita la serata literară musicală, urmată de dans ce se va aranja sub patronajul Domnilor: Dr. Alexandru Mocsoryi de Foen și Dr. Iosif Gall, Joi, în 16 Maiu n. 1901 în sala hotelului „Royal” din Budapesta cu binevoitorul concurs al D-soarelor: Clotilda Olteanu, Valeria Opris, Margareta Ruva și al tîrărului arist Desideriu Lenghel. Începutul la 7½ ore seara. Prețul de intrare:

de persoană 4 coroane, de familie 10 coroane. Venitul curat este destinat pentru augmentarea fondului societății. Taxele și suprasolvirile marinimoase sunt a se trimite

la adresa societății (Budapesta, Molnár-utcza 20, II. 10) și se vor cvita pe cale publică.

Programa: 1. Senin și furtuna de I. Volobchievici, executat de corul societății. 2. a) Beethoven: Rondo, b) Lenghel: Poate, executate la pian de Desideriu Lenghel. 3. a) Hubay; Sérénade (Unter ihrem Fenster), b) Wieniawsky: Sieleka, solo de violonă de D-șoara Valeria Opris. 4. Despre Doină (Dor și jale), disertație de Dionisie Stoica, stud. fil. 5. Massé: Les noces de Jeanette, cântă de D-șoara Clotilda Olteanu, acompaniată la pian de Desideriu Lenghel. 6. a) Händel: Largo, b) Bocherini: Menuette célébre, evaret executat de: Emil řincai stud. tehn., violonă I., Leonida Doimide, stud. med. violonă II., Ioan Siandru, stud. tehn. violă, * * violoncello. 7. Weber: Fantasie de concert, executată la pian de D-șoara Margareta Ruva. 8. Wieniawsky: Legende, solo de violonă de Emil řincai, stud. tehn. 9. a) Cântec sicilian, de C. G. Porumbescu, b) Vino lele, de I. Vidu, executate de corul societății. În pauză se vor juca „Călușerul” și „Bătuta”.

„Incoronarea” este titlul unei broșuri de dl Sergiu Cujbă, un tinăr literat bine apreciat în București. Broșura este scoasă în editura librăriei V. Rola, Str. Filantropiei, București.

In versuri corecte, tinărul poet cântă dulce și descrie așa zicând, cu multă insuflare, ziua de 10 Maiu, aniversarea încoronării Suveranilor României.

Un inspector de școală suspendat. Am fost înregistrat și noi la timpul său, că comisia disciplinară a comitatului Cenad suspendase din post pe inspectorul regelui de școală comitatans Kubinyi Mihály, pentru purtarea lui scandaloasă cu desăvârsire incompatibilă cu oficiul și cu datorile lui morale, cum și pentru o faptă a lui necorectă și pagubitoare pentru erar. Fund cauza apelată la ministerul de interne, acesta a schimbat sentința comisiei, astfel, că a condamnat pe „inspectorul de stat la amendă în bani de 500 coroane și la alte 721 coroane ca despăgușire pe seama erarului”. Zilele trecute congregația comitatului Cenad a luat la cunoștință sentința adusă de ministrul internelor.

Brava inspector!

Invitare. Ni-se scriu următoarele: Petrecând în comună membrul nostru onorar, părintele Alexandru Muntean al lui Vasile din Sebeș, la expresa dorință a membrilor activi al Reuniunii noastre, subscrisul presidiu se astă indemnătă a invita la serata musicală-literară, improvizată în onoarea și cu binevoitorul concurs al părintelui Muntean, care se va sărbători în data de 12 Maiu n. în sala de cantație în Reciș-montană, cu următorul program: 1.) „Junimea parisiană”, cor mixt; 2.) „Vederile și aspirațiunile noastre culturale”, disertant: dl Ales. Muntean al lui Vasile; 3.) „A căzut o rază liniștită” de Porumbescu, duet pentru soprano și alt, accompagn. de harmoniu, executat de domnisoarele R. Căzan și S. Băies; 4.) „O pagină din istoricul Reuniunii noastre de cantație”, — disertant: dl Iosif Velcean; 5.) „Din sezoane”, de Vidu, cor. mixt; 6.) „Toporul și pădurea”, de G. Alexandrescu, declamată de eleva Maria Todor; 7.) „Resunetul Ardealului” de Vidu, cor mixt. După concert urmează: dans. Începutul la 8 ore seara. Reciș-montană, la 12 Maiu 1901. A. Crenian, m. p. președinte; Iosif Velcean, secretar.

Dramă familiară. Înainte de astă cu trei ani, morarul Franz Paner din Hidgru (Jangă Lipova) se căsătorise a doua-ora cu vîdua Bagi, care avea o fată de 15 ani și un fecior de 22 ani. Multă vreme soția și fiul acesteia, Emeric, l-au ajutat morarului la moară ce o avea la marginea comunei. Emeric s'a căsătorit însă și el, și astfel a rămas să-i ajute fiica soției, Iustina, căci mama ei trebuia să se îngrijească de trebile casei. În scurtă vreme însă tată vitrig a

început relații de dragoste cu fata soției, și dinca era înveită și ea cu „noua stare de lucruri.” Mama nu știa nimic de celea ce se petreceau la moară, între soț și fiica sa. La un an de neîntreruptă dragoste însă, mama a observat la fiica sa simptome suspecte și a luat-o din scurt. Copila a mărturisit numai decât, că de un an de zile să stă în relații neierătate cu tatăl vitrig, și focul a fost aprins. Mama a denunțat casul fiului său Emeric, care și-le treceute a venit la tatăl vitrig, facându-i aspre muștrări pentru fapta neierătății. Din astă s'a pornit la ceartă și bătaie, ear în urmă Emeric l-a tronsit atât de puternic pe tatăl vitrig în cap, încât acesta a căzut ametit la pământ. După astă mama și fiul l-au legat fedeleș și l-au aruncat între roțile morii, căci l-au făcut numai bucatele. Fata Iustina, care fusese alungată din casă, a denunțat apoi casul la gendarmerie; aceasta a pornit cercetare, a dat de bucatele cadavrului, și ucigașul, mama și fiul, au fost imediat arestați.

Doi execuți deodată. Joi dimineață au fost execuți în Nürnberg doi condamnați, deodată: strugărul Hößling și zilerul Schaller, cără impreună ucisera și judecătorul Hößling. Execuția s'a făcut prin decapitare.

Cum se „vindecă” cleptomania? În Paris s'a întâmplat nu de mult următoarea istorică hazlie. În „Avenue de la Grande Armée” locuiește un medic specialist, despre care se zice, că vindecă și cleptomania. Într-o zile a intrat la dinsul un domn elegant îmbrăcat, având cu sine două fetete. — Numele meu e Simon — a zis străinul, — locuiesc în Avenue Kleber, și astăzi să las în grădina de la casa mea, care suferă de cleptomanie.

Specialistul medic l-a promis că prin sistemul său de cură va legea boala copilei, ear dl Simon a plătit „deocamdată” medicului 500 franci, lăsând acolo pe fiica sa împreună cu bona acesteia. Vindecarea copilei însă, după cum se vede mai jos, — n'a avut succesul dorit de medic. După o petrecere de mai multe zile în casa medicului, copila împreună cu boala sa, ear dl Simon a plătit „deocamdată” medicului 500 franci, lăsând acolo pe fiica sa împreună cu boala acesteia. Vindecarea copilei însă, după cum se vede mai jos, — n'a avut succesul dorit de medic. După o petrecere de mai multe zile în casa medicului, copila împreună cu boala sa, într-o bună dimineață au dispărut, lăsând cu ele și 23.000 franci, în hărții de valoare din cîteva doctoruri. Aceasta a așteptat cîteva zile, crezând că domnisoara va fi foarte căpătată de patima „boalei”, și totuși se va reintorce. După așteptare zădărnică, medicul s'a dus la locuința lui Simon în Avenue Kleber, acolo însă era, că-i drept, un anume Simon, dar' nici pe deosebire nu sămăna cu cel-ce îl adusese fata la cură. Specialistul vindecător de cleptomanie fiind astfel păcalit, a recurs la ajutorul poliției. Nu se știe, dacă poliția a dat sau da valoarea isteișului eseroc, dar' mai probabil e, că dl doctor, în urma întemplierii, se va lăsa de — „vindecarea” cleptomaniei.

Un tiner pedagog român caută aplicare în vre-o cancelarie avocațială aici în loc. Doritorii să se adreseze la administrația foii noastre.

ULTIME STIRI.

Londra, 10 Maiu. Lordul Kitchener raportează, că 18 companii de soldați yormany au îmbarcat să plece din Africa căsătă în Anglia.

Stein și De Wett se află, cum se crede, în apusul Transvaalului. — Harta Beestfontein-ul va fi demolat.

Editor. Aurel Popovici Barciu. Red. respons: Ioan Russu Siriana.

98—1901
végh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a vingai kir. járásbiróság 1893. évi 6180 polg. számú végzése következtében Dr. Sinkay Traján vingai ügyvéd által képviselt Arad-Karánsebesi gk. egyházi alapok javára Szécsány község ellen 271 kor. 10 fill. s jár. erejéig 1893. évi november hó 27-én foghatatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 900 koronára becsült kövekezű ingóságok u. m.: széna, tüzmentes szekrény és bikák nyilvános árverésen eladtaknak.

Mely árverésnek a vingai kir. járásbiróság 1901. évi V. 78. számú végzése folytan 271 kor. 10 fill. tökekötetlés, ennek 1876. évi november hó 30. napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 105 kor. 20 fill.-ben birólag már megállapított költségek erejéig Szécsányon a községházánál leendő eszközlésére 1901. évi május hó 15-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsaron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Vingán, 1901. évi május hó 1-ső napján.

602 1—1

Enyedy Zsigmond, kir. birósági végrehajtó.

Cruce duplă electro-magnetică vindecă și inviorază sub garanție.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap, urechi și dinți, migrene, neuralgie, impede-

carea circulației săngelui, anemie, amețeli, țuituri de ureche, bătaia de inimă, sgârciuri de inimă, asma, auzul greu, sgârciuri de stomac, lipsa postei de mâncare, recelă la mâni și picioare reuma podagră, ischias, udului în pat, influența în somnia epilepsia circu-

Deosebită atenție e a se da împrejurdei că acest aparat vindecă boale vechi de 15 ani.

In cancelaria mea se află atestate incuse din toate părțile lumii care prețuiesc cu mulțumire inventația mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii.

Unde ori ce încercare să constatătă zădarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atenția P. T. public asupra faptului că aparatul meu nu e permis să se confundă cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pecând aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat.

Deja eftinătatea cruceimile electro-magneticice o recomandă în deosebi.

Pretul aparatului mare e fl. 3. Pretul aparatului mic e fl. 2 sau sau Cor. 8.— folosibil la morburi Cor. 4. folosibil numai la copii și cari nu sunt mai vechi de 15 ani. femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centrul și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

596 3—25

Albert Müller, Budapest,
V., strada Vadász 42. K.
Colțul străzii Kálmán.

Mai eftin ca ori-unde.

Industrie de casă!

Totfelul

de ghete pentru bărbați, dame și băieți
(lucru de mână).

Pălării tarî și moî cel mai nou facon, deasemeni
Pălării pentru preoți

de felurite de prețuri.

Asortiment bogat. — Serviciu solid.

Kutányi J. Strada Vörösmarty 1.
față în față cu berăria teatrului.

335. Nrul telefonului 335. 588 10—10

Concurs,

pentru postul de cassar la „Mureșanul“ institut de credit și economii societate pe acțiuni în M.-Radna.

Salar anual 600 Cor. și tantiemă, ear cauțiune 1200 Cor. în hărți de valoare ori numărariu.

Competenții să-și trimiș recursurile instruata cu certificatele trebuincioase în termin de 30 de zile dela datul de față, la adresa Institutului.

598 3—3
Maria-Radna, 4 Maiu 1901.

Directiunea.

Semințele
MAUTHNER
cunoscute în toată lumea poartă
pe fiecare pachet numele seminței
MAUTHNER

Semințele fără de eticheta
cu numele MAUTHNER sunt a se res-
pinge chiar și dacă s-ar vinde sub firma
aceasta.

Mați bune și mați de încrezut nu
există semințe pentru **economie** și
grădină ca și cele ce se furnizează de 27
ani dela firma

EDMUND MAUTHNER,
prăvălie de semințe a curții cesaroregesc
in Budapesta.

Comptoirul și } VII. Strada Rottenbiller 83
Magazinul) stațiunea tranviaului electric.

Localul de vânzare) VI. Strada Andrassy 23
) vis-à-vis cu opera reg.

Catalogul principal de 226 pagine la cerere
572 9—10 se trimită gratis și franco.